

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobkyně:

B. M.

bytem X

zast. advokátkou Mgr. Renatou Kittnerovou
sídlem Větrná 1, 635 00 Brno

proti

žalovanému:

Ministerstvo práce a sociálních věcí

sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2025, sp. zn. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2025, sp. zn. X, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 15 210 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky Mgr. Renaty Kittnerové.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a předcházející řízení

1. Žalobkyně měla od roku 2014 přiznaný příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně z důvodu nezvládání šesti základních životních potřeb (mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, osobní aktivity a péče o domácnost) podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Dne 18. 3. 2024 podala žalobkyně návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči.
2. V rámci správního řízení bylo provedeno sociální šetření v místě bydliště žalobkyně dne 6. 5. 2024 a dne 13. 9. 2024 posoudil stupeň závislosti Institut posuzování zdravotního stavu („IPZS“), který potvrdil, že žalobkyně je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), neboť nezvládá šest základních životních potřeb. Rozhodnutím Úřadu práce České republiky, Krajské pobočky v Brně, ze dne 8. 10. 2024, č. j. 271457/2024/BBA („prvostupňové rozhodnutí“), bylo rozhodnuto výrokem 1. zamítnout návrh na změnu výše příspěvku na péči od března 2024 a poskytovat příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně a výrokem 2. poskytovat příspěvek na péči ve výši 4 900 Kč měsíčně od července 2024 (pozn. soudu – k navýšení došlo v důsledku změny právní úpravy).
3. Žalobkyně v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí nesouhlasila se závěrem, že zvládá základní životní potřeby orientace, komunikace, stravování a péče o zdraví. V rámci odvolacího řízení posuzovala stupeň závislosti žalobkyně Posudková komise MPSV („PK MPSV“), která dne 4. 2. 2025 závěry IPZS potvrdila. Učinila tak i po jednání dne 18. 3. 2025, za přítomnosti žalobkyně, a to v návaznosti na žádost o doplnění posouzení ze strany odvolacího správního orgánu. Stejný závěr přijala i po dalším doplňujícím posouzení dne 3. 6. 2025. Následně bylo vydáno rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2025, sp. zn. X („napadené rozhodnutí“).

II. Obsah žaloby

4. Žalobkyně namítala, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné a vychází z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Uváděla, že žalovaný nepostupoval v souladu s povinností zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností a řádně neodůvodnil, z jakých podkladů vyšel, jak je hodnotil a jak se vypořádal s jejími námitkami. Podle žalobkyně PK MPSV sice v rozhodnutí jednotlivé podklady, zejména lékařské zprávy, uvádí, avšak nevyhodnotila je správně a v jejich vzájemných souvislostech, takže nesprávně uzavřela, že žalobkyně zvládá základní životní potřeby péče o zdraví a stravování, případně též komunikaci a orientaci. Skutkový stav, z něhož žalovaný vyšel, je podle žalobkyně v rozporu se spisem, zejména s lékařskými nálezy a záznamem sociálního šetření ze dne 6. 5. 2024.
5. Žalobkyně zdůrazňovala, že její zdravotní stav nelze hodnotit izolovaně jen podle postižení horních končetin, ale je třeba jej posuzovat komplexně s ohledem na následky dětské poliomyelitidy, postpoliomyelitický syndrom, omezení obou horních i dolních končetin, páteře a trupu, úbytek a výkyvy svalové síly, třes, bolesti, poruchy citlivosti a potřebu pohybu na elektrickém vozíku. Namítala, že právě souběh těchto omezení zásadně ovlivňuje její schopnost zvládat běžné úkony, a že žalovaný tento souběh dostatečně nezohlednil. Za vnitřně rozporný označila zejména závěr, podle něhož nezvládá oblékání a obouvání, avšak zvládá nasazování kompresního návleku a kolenní bandáže v rámci péče o zdraví.

6. Právě ve vztahu k základní životní potřebě péče o zdraví žalobkyně tvrdila, že nezvládá každodenní nasazování kompresního návleku a kolenní bandáže, a to ani s použitím doporučeného navlékače. Namítala, že navlékač vzhledem k jejímu kombinovanému postižení není reálně použitelný, protože dolní končetiny nejsou schopny potřebných pohybů a horní končetiny nezvládnou potřebný souměrný tah a tlak. Současně uváděla, že kolenní bandáž navíc nelze doporučeným navlékačem vůbec nasazovat. Za nesprávný považovala i závěr PK MPSV, že typ bandáže lze přizpůsobit jejím možnostem manipulace, neboť podle ní vhodnou alternativu dlouhodobě hledala a užívá jedinou ortézu, která je s ohledem na její stav funkčně vyhovující.
7. Ve vztahu k základní životní potřebě stravování žalobkyně namítala, že PK MPSV se omezila na obecné tvrzení, že všechny činnosti spadající do této potřeby lze provádět vsedě, aniž vysvětlila, jak je má žalobkyně vzhledem ke svému konkrétnímu zdravotnímu stavu fakticky a bezpečně vykonávat. Uváděla, že elektrický vozík ji významně omezuje v dosahu do prostoru a nemůže plnit funkci odkládací či servírovací plochy, takže sama nedosáhne na věci v potřebném rozsahu a nemůže bezpečně manipulovat s jídlem a nápoji.
8. Tvrdila též, že pro poruchy hybnosti, bolesti, třes a omezenou sílu horních končetin nezvládá některé dílčí úkony, například manipulaci s předměty či ohřev stravy v mikrovlnné troubě, přestože jí posudková komise vytýkala, že by při vhodném uspořádání prostředí tyto úkony zvládnout mohla. Podle žalobkyně žalovaný nevycházel z reálného fungování v jejím konkrétním prostředí, ale z hypotetické představy o možných úpravách domácnosti a používání pomůcek.
9. Dále žalobkyně namítala, že PK MPSV nevypořádala některé skutečnosti uvedené v jejích předchozích podáních a že při jednání dne 3. 6. 2025 nebyla ona ani její zástupce o termínu vyrozumění. Ve vztahu ke komunikaci a orientaci připustila, že z hlediska intelektu a osobnosti tyto potřeby zvládá, avšak tvrdila, že zhoršení sluchu a neschopnost napsat rukou krátký text odůvodňují závěr, že ani tyto potřeby nezvládá v zákonem požadovaném rozsahu.
10. K podpoře svých tvrzení žalobkyně odkázala zejména na svá vyjádření ve správním řízení ze dne 18. 2. 2025, 26. 3. 2025 a 16. 6. 2025, na lékařské nálezy založené ve spise, na záznam sociálního šetření ze dne 6. 5. 2024, na ortopedický nález MUDr. J. S. ze dne 20. 11. 2024, na zprávu MUDr. P. N. ze dne 28. 12. 2022, na svalový test ze dne 21. 11. 2024, na dokumentaci k užívané ortéze a na návod k navlékači. Ve vztahu ke komunikaci a orientaci poukazovala také na lékařské zprávy o sluchové vadě ze dnů 9. 2. 2024, 8. 3. 2024 a 31. 5. 2024. Všechny důkazy jsou již součástí správního spisu. Z těchto důvodů žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

11. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že zdravotní stav žalobkyně byl v odvolacím řízení posouzen ze strany PK MPSV třikrát, a to i za její osobní účasti, vždy se stejným závěrem, přičemž komise vycházela z odborné zdravotnické dokumentace, sociálního šetření i vlastního vyšetření a vypořádala se se všemi námitkami.
12. K základním životním potřebám orientace a komunikace žalovaný uvedl, že u žalobkyně nebyly doloženy poruchy intelektu, paměti ani řeči a že její nedoslýchavost je korigována sluchadly, přičemž posouzení se provádí s využitím kompenzačních pomůcek. Ve vztahu

ke stravování žalovaný zdůraznil, že tato potřeba se týká schopnosti vlastní konzumace připravené stravy a nápojů, nikoli jejich přípravy či nákupu, a že mentální, smyslové ani funkční postižení horních končetin u žalobkyně nedosahuje takové intenzity, aby odůvodňovalo závěr o nezvládnání této potřeby; přemístění stravy lze navíc zajistit i posouváním nebo převozem.

13. K péči o zdraví žalovaný uvedl, že pomoc při navlékání kompresního návleku a kolenní bandáže již byla zohledněna v rámci nezvládané potřeby oblékání a obouvání a nelze ji hodnotit duplicitně, přičemž funkční omezení žalobkyně podle něj ani při komplexním posouzení nedosahují stupně těžké nebo úplné poruchy ve smyslu § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Námitku týkající se nevyrozumění o jednání komise dne 3. 6. 2025 žalovaný odmítl s tím, že osobní vyšetření není při každém jednání nutné a žalobkyně již dříve osobně vyšetřena byla. Uzavřel, že napadené rozhodnutí je v souladu s právními předpisy a navrhl zamítnutí žaloby.
14. Žalobkyně v **replíce** setrvala na žalobních námitkách a zdůraznila, že denní nasazování kompresních návleků a kolenní bandáže nepředstavuje pouhé oblékání, ale plnění lékařem stanoveného léčebného režimu, a proto má být posuzováno v rámci péče o zdraví, nikoli odmítnuto jako duplicitní hodnocení. Opětovně namítla, že žalovaným doporučený navlékač je vzhledem k následkům poliomyelitidy, postižení dolních i horních končetin, trupu a nutnosti užívat elektrický vozík fakticky nepoužitelný. Ve vztahu ke stravování uvedla, že pokud by žalovaný skutečně vycházel ze sociálního šetření, musel by tuto základní životní potřebu uznat jako nezvládanou, a znovu poukázala na omezení plynoucí z užívání elektrického vozíku, třesu rukou, bolesti, snížené svalové síly a poruch citlivosti. Současně odmítla argument žalovaného, že skutečnost, že žije sama, svědčí o její samostatnosti; uvedla, že péči jí poskytuje pečovatelská služba, sousedé a známí, a že o zvýšení příspěvku žádá právě proto, aby si mohla potřebnou pomoc zajistit a zůstat v domácím prostředí. Závěrem zopakovala, že její zdravotní stav nebyl žalovaným posouzen dostatečně komplexně. Žalobní argumentaci žalobkyně podpořila ještě zasláním osobního vyjádření ze dne 19. 11. 2025.

IV. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.]. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť pro to byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).
16. Žaloba je důvodná.

Obecná východiska

17. Právní úprava poskytování příspěvku na péči je obsažena v zákoně o sociálních službách a ve vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách („vyhláška“). Pro účely poskytování příspěvku na péči jsou rozlišovány čtyři stupně závislosti, přičemž kritériem pro hodnocení míry závislosti oprávněné osoby na pomoci jiné osoby, a tedy i pro zařazení do jednotlivých kategorií, je zvládnání deseti základních životních potřeb vymezených v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Jedná se o následující potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a

obouvaní, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost.

18. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, ve stupni II (středně těžká závislost), jestliže není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, ve stupni III (těžká závislost) pro neschopnost zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb a ve stupni IV (úplná závislost), jestliže není schopna zvládat devět nebo deset těchto potřeb; a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
19. Obsahové vymezení jednotlivých životních potřeb stanoví vyhláška v příloze č. 1. Přitom platí, že pokud není osoba schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat *alespoň jednu z aktivit*, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 vyhlášky, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 2a vyhlášky).
20. Podle § 1 odst. 4 vyhlášky se za neschopnost zvládání základní životní potřeby považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za přijatelný standard se přitom považuje zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
21. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vychází IPZS ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
22. V řízení o přiznání příspěvku na péči je stěžejním důkazem odborný posudek zdravotního stavu a závislosti na pomoci jiné osoby. Povahou takového posudku, jakož i na něj kladenými požadavky, se již opakovaně ve své rozhodovací činnosti zabýval Nejvyšší správní soud, který dovodil, že „*se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, neznamená to povinnost hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti*“ (viz např. rozsudky NSS ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104).
23. Při posuzování stupně závislosti je třeba vycházet z posudkových kritérií obsažených v § 1 až § 2c vyhlášky. Pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou

základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013–32).

24. Posudek PK MPSV splňuje kritérium úplnosti a přesvědčivosti, pokud se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nutné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav musí poté popsat dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti (srov. např. rozsudky NSS ze dne 5. 3. 2015, č. j. 6 Ads 299/2014-25, či ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 Ads 34/2018-17).
25. Těžiště sporu spočívá v posouzení, zda žalobkyně vedle šesti již uznaných základních životních potřeb nezvládá též základní životní potřeby stravování a péče o zdraví, případně také komunikaci a orientaci, a zda se žalovaný s jejími námitkami vypořádal způsobem odpovídajícím požadavkům na úplnost, přesvědčivost a přezkoumatelnost posudkového hodnocení i správního rozhodnutí.
26. Soud nepřehlédl, že žalovaný se námitkami žalobkyně nezabýval jen formálně a že v průběhu odvolacího řízení opakovaně usiloval o doplnění podkladů rozhodnutí. Vyžádal si doplnění posudkového hodnocení PK MPSV, a poté, co žalobkyně namítala nemožnost své účasti při jednání komise dne 4. 2. 2025, bylo zajištěno i její osobní vyšetření při jednání dne 18. 3. 2025. Žalovaný tedy vyvíjel procesní aktivitu směřující k odstranění možných nedostatků původního posudkového závěru. Tato skutečnost však sama o sobě nemůže zhojit nedostatky věcného vypořádání odvolacích námitek, jestliže ani po doplnění posudků nebyly odstraněny rozpory mezi jednotlivými podklady a nebyla dána dostatečně konkrétní odpověď na stěžejní argumentaci žalobkyně.
27. Stěžejním podkladem pro rozhodnutí o příspěvku na péči žalobkyně byl odborný posudek PK MPSV o zdravotním stavu a závislosti na pomoci jiné osoby, včetně jeho doplnění. Správní orgán i soud mají povinnost posoudit, zda je posudek úplný, přesvědčivý a zda reaguje na všechny rozhodné skutečnosti vyplývající z lékařských nálezů, sociálního šetření, vyjádření účastníka a dalších podkladů. Jestliže z některého z těchto podkladů plyne, že posuzovaná osoba nezvládá některou dílčí aktivitu tvořící obsah určité základní životní potřeby, a posudkový orgán přesto uzavře, že tato základní životní potřeba je zvládána, musí takový závěr přesvědčivě a konkrétně odůvodnit. To vyplývá jak z právní úpravy, tak z ustálené judikatury správních soudů, jak byla uvedena výše.

Posouzení potřeby stravování a péče o zdraví

28. V nyní posuzované věci pokládá soud za podstatné, že záznam ze sociálního šetření ze dne 6. 5. 2024 obsahuje ve vztahu ke sporným základním životním potřebám poměrně konkrétní skutková zjištění. Ve vztahu ke *stravování* je v něm uvedeno, že žalobkyně je schopna výběru potravin a nápojů, avšak nalití nápoje nezvládá a činí tak pečovatelka, stravu jí chystá a podává pečovatelka, připravené, nakrájené a namazané pečivo si vezme sama, je schopna se sama najíst a napít, jí levou rukou, často si potřísní oblečení, je

schopna dodržovat stravovací a pitný režim, stravuje se pravidelně, není na dietě, avšak není schopna přemístění stravy a nápoje na místo konzumace.

29. Sociální šetření tedy obsahuje zjištění, která u základní životní potřeby stravování vyvolávají pochybnosti o tom, zda žalobkyně tuto životní potřebu zvládá ve smyslu přílohy č. 1 vyhlášky. Pokud totiž příloha č. 1 mezi dílčí aktivity stravování výslovně řadí schopnost nalít nápoj, naservírovat stravu a přemístit nápoj a stravu na místo konzumace, pak zjištění, že žalobkyně nalití nápoje sama nezvládá, stravu jí připravuje a podává pečovatelka a přemístění stravy a nápoje na místo konzumace sama nezvládá, nelze bez dalšího pominout. Za situace, kdy dle § 2a vyhlášky postačuje pro závěr o nezvládnutí základní životní potřeby nezvládnutí byť jediné z jejích dílčích aktivit, bylo povinností žalovaného i PK MPSV přesvědčivě vyložit, proč přes tato skutková zjištění považují stravování za zvládané.
30. Žalovaný se s uvedenými zjištěními vypořádal v zásadě tak, že vyšel z teze, podle níž lze všechny aktivity v rámci stravování vykonávat vsedě, že používání elektrického vozíku není samo o sobě posudkově rozhodné, že přemístění stravy a nápoje lze realizovat posouváním po stole, převážením na invalidním vozíku nebo uzpůsobením místa konzumace místu servírování a že domácí prostředí má být přizpůsobeno zdravotnímu stavu žalobkyně. Taková úvaha však podle soudu zůstává příliš obecná a hypotetická. Neodpovídá dostatečně na konkrétní skutkovou otázku, jak má žalobkyně při zjištěném funkčním omezení horních končetin, při převážném používání levé ruky, při pohybu na elektrickém vozíku a při zjištěné neschopnosti nalít si nápoj a přemístit stravu na místo konzumace tyto úkony sama a v přijatelném standardu zvládat. Správní orgán i posudková komise v této části spíše popsali, co by teoreticky bylo možné za určitých podmínek, než aby své závěry založily na zjištění, že právě žalobkyně tyto aktivity skutečně zvládá.
31. Soud nepřehlédl, že žalovaný i PK MPSV opakovaně zdůrazňovali, že základní životní potřeba stravování je zaměřena především na schopnost vlastní konzumace hotové stravy a nápojů a že vaření či nákup potravin se posuzují v rámci péče o domácnost. V tom mají obecně pravdu. Tím však obsah základní životní potřeby stravování není vyčerpán. Právní úprava výslovně zahrnuje i další dílčí aktivity, které nelze redukovat pouze na konečný akt sebesycení. Jestliže tedy žalovaný uzavřel, že žalobkyně se zvládá sama najíst a napít a z toho dovodil, že zvládá celou základní životní potřebu, aniž by přesvědčivě vyložil zjištěnou neschopnost nalít si nápoj a přemístit stravu na místo konzumace, nelze takový závěr považovat za dostatečně odůvodněný.
32. V tomto směru soud přisvědčuje i další žalobní námitce, totiž že žalovaný při posouzení stravování nepřihlédl dostatečně *ke kombinovanému dopadu více omezení současně*. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný i PK MPSV kladli rozhodující důraz na závěr, že žalobkyně nemá těžké ani úplné postižení obou horních končetin. Tento přístup však pomíjí, že v projednávané věci nejde pouze o izolované postižení rukou, nýbrž o souběh těžkého postižení dolních končetin, omezení trupu a páteře, pohybu na elektrickém vozíku, omezené hybnosti pravého ramene, tvrzených potíží s třesem, bolestí a poruchami citlivosti. Právě v souvislosti s takovými aktivitami, jako je manipulace se stravou, nápoji či dosahem na předměty v kuchyňském prostoru, přitom může být významný nikoli každý z těchto faktorů izolovaně, ale jejich společný funkční účinek.

33. Obdobně soud shledal nedostatky i v posouzení základní životní potřeby *péče o zdraví*. Sociální šetření sice skutečně podporuje závěr, že žalobkyně sama pravidelně užívá léky, dochází dle potřeby na odborná vyšetření a dovede přivolat pomoc. Argumentace žalobkyně ve správním řízení však nesměřovala jen proti těmto dílčím aspektům. Její podstatou byla zejména námitka, že žalobkyně nezvládá každodenní nasazování kompresního návleku a kolenní bandáže, které podle ní představuje *součást lékařem stanoveného léčebného režimu*. Právě tuto otázku přitom žalovaný neobjasnil dostatečně přesvědčivě.
34. Žalovaný i PK MPSV se s touto námitkou vypořádali především tím, že k navléknutí kompresního návleku či bandáže lze použít navlékač, že hybnost horních končetin je k tomu podle jejich názoru dostačující, popřípadě že lze zvolit jiný typ bandáže, například na suchý zip, nebo jinou individuálně vyrobenou ortézu. Takové odůvodnění však soud s ohledem na námitky žalobkyně nepovažuje za postačující.
35. Správní orgán totiž neobjasnil, jaký konkrétní typ pomůcky žalobkyně používá, zda na něj lze navlékač vůbec použít, zda žalobkyně vzhledem ke kombinaci omezení horních a dolních končetin, trupu a pohybu na elektrickém vozíku může takovou pomůcku sama bezpečně a funkčně ovládat, a zda zmiňované alternativní řešení představuje skutečně reálnou, nikoli jen hypotetickou možnost. Jinými slovy, žalovaný vycházel převážně z předpokladu, že problém lze technicky nějak vyřešit, nikoliv z přesvědčivě zjištěného skutkového stavu vztahujícího se ke konkrétním poměrům žalobkyně.
36. Dále soud považuje za nutné (i s ohledem na vyjádření žalovaného k žalobě) podrobněji se vyjádřit k otázce, zda potřebu navlékání kompresního návleku hodnotit v rámci základní životní potřeby péče o zdraví, či ji zahrnout do hodnocení (žalobkyni uznané) potřeby oblékání a obouvání.
37. Pro odpověď je podle soudu určující především účel a funkce hodnoceného úkonu v systému základních životních potřeb podle zákona o sociálních službách a vyhlášky. Jednou z aktivit tvořících základní životní potřebu péče o zdraví je *schopnost provádět stanovené preventivní, léčebné, léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky*. Jestliže z lékařských zpráv plyne, že kompresní návlek a kolenní bandáž nejsou běžnou součástí oděvu, ale pomůckami předepsanými či doporučenými za konkrétním léčebným nebo preventivním účelem, pak jejich každodenní nasazování nelze redukovat jen na otázku oblékání. V takovém případě jde o užívání zdravotní či léčebné pomůcky v rámci stanoveného režimu péče o zdraví.
38. Takový závěr odpovídá i systematice právní úpravy. Základní životní potřeba oblékání a obouvání sleduje schopnost opatřit si a obléci běžné součásti oděvu a obuvi. Naproti tomu základní životní potřeba péče o zdraví je zaměřena na dodržování léčebného režimu a na provádění úkonů, které mají bezprostřední vztah k udržení či stabilizaci zdravotního stavu. U kompresního návleku a kolenní bandáže je stěžejní právě jejich terapeutická a preventivní funkce: mají zamezovat otokům, stabilizovat kloub či jinak kompenzovat zdravotní postižení. Právě tento účel je odlišuje od běžného odívání. To, že jejich nasazení může být technicky podobné oblékání určité části oděvu, samo o sobě neznamená, že z posudkového hlediska jde o aktivitu náležející výlučně do potřeby oblékání a obouvání.

39. V této souvislosti je třeba odlišit nyní posuzovanou věc od judikatury týkající se dietního režimu. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 6. 2014, č. j. 4 Ads 75/2014-20, č. 3113/2014 Sb. NSS, dovodil, že dodržování dietního režimu nelze bez dalšího duplicitně hodnotit jak v rámci stravování, tak v rámci péče o zdraví, neboť právní úprava dietní režim výslovně řadí pod základní životní potřebu stravování. Z tohoto rozhodnutí však nelze dovozovat, že každý úkon mající vnější podobu oblékání musí být automaticky vyloučen z hodnocení v rámci péče o zdraví. Naopak, pokud právní úprava v rámci péče o zdraví výslovně zahrnuje používání potřebných pomůcek a provádění léčebných opatření, je třeba vycházet z jejich obsahového a účelového zařazení. Zatímco u diety je určující její vazba na stravování, u kompresního návleku a kolenní bandáže je určující jejich vazba na léčebný či preventivní režim.
40. Je proto namístě uzavřít, že pokud potřeba používání kompresního návleku a kolenní bandáže vyplývá z lékařských zpráv a tyto pomůcky mají sloužit k plnění stanoveného preventivního či léčebného režimu, musí být jejich používání posouzeno především prizmatem základní životní potřeby péče o zdraví. Správní orgán nemůže tuto argumentaci odmítnout pouhým konstatováním, že jde vlastně jen o oblékání.

K dalším námitkám

41. V části týkající se orientace soud pochybení neshledal. Ze sociálního šetření i z lékařských zpráv plyne, že žalobkyně je orientovaná všemi směry, duševní kompetence má přiměřené věku a smyslové obtíže koriguje běžně dostupnými pomůckami, zejména sluchadly a brýlemi. Žalovaný v této části dostatečně vysvětlil, proč základní životní potřebu orientace považuje za zvládanou.
42. Pokud jde o komunikaci, žalovaný správně poukázal na to, že žalobkyně komunikuje srozumitelně, používá mobilní telefon a počítač, přijímá a správně vyhodnocuje informace a nemá poruchu řeči. Je pravdou, že sociální šetření zaznamenalo, že žalobkyně se pouze podepíše, z čehož žalovaný dovodil, že „není důvod, aby nenapsala krátkou zprávu v rozsahu pár slov“. Tento závěr však lze s ohledem na posudková zjištění (hybnost horních končetin je omezena, nejedná se však o takový stupeň omezení, který by schopnosti napsat krátkou zprávu rukou bránil) akceptovat.
43. Jako nedůvodnou soud vyhodnotil rovněž žalobní námitku, podle níž žalobkyně ani její zástupce nebyli vyrozuměni o jednání PK MPSV dne 3. 6. 2025. Ze správního spisu plyne, že žalobkyně byla osobně vyšetřena při jednání komise dne 18. 3. 2025 a že jednání dne 3. 6. 2025 již navazovalo na dříve provedené dokazování a sloužilo k dalšímu doplnění posudkového hodnocení. Sama skutečnost, že o tomto dalším jednání nebyla znovu vyrozuměna, ještě bez dalšího nečiní napadené rozhodnutí nezákonným, s přihlédnutím ke skutečnosti, že žalobkyně měla dostatečný prostor k tomu, aby se k závěrům PK MPSV vyjádřila.

V. Shrnutí, závěr a náhrada nákladů řízení

44. Lze shrnout, že v části týkající se základních životních potřeb stravování a péče o zdraví napadené rozhodnutí neobstojí. U stravování se žalovaný nevypořádal dostatečně se zjištěními sociálního šetření, podle nichž žalobkyně nezvládá nalití nápoje ani přemístění stravy a nápoje na místo konzumace. Rovněž se nedostatečně vypořádal s námitkou potřeby komplexního posouzení všech zdravotních omezení žalobkyně v jejich souhrnném funkčním dopadu. U péče o zdraví pak žalovaný pochybil tím, že otázku

každodenního používání kompresního návleku a kolenní bandáže neposoudil především podle jejich léčebného a preventivního účelu jako používání potřebných pomůcek v rámci stanoveného léčebného režimu, a nepřesvědčivě reagoval na námitky týkající se reálné použitelnosti jím předpokládaných kompenzačních pomůcek ze strany žalobkyně.

45. Jelikož uvedená pochybení mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, soud rozhodnutí žalovaného podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
46. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně měla ve věci úspěch, a proto jí soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem tvořených náklady za zastoupení advokátem za tři úkony právní služby ve věcech projednávaných podle soudního řádu správního po 4 620 Kč (převzetí věci, sepsání žaloby, replika) a tři režijní paušály po 450 Kč, celkem tedy 15 210 Kč podle § 7, § 9 odst. 5, § 13 odst. 4 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb. Neúspěšnému žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 25. března 2026

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně

